

Sygn. akt IV KK 74/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Grzegorzczak

SSN Jacek Sobczak

Protokolant Danuta Bratkrajc

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 kpk

w sprawie **L. Z.**

skazanego z art. 178a § 2 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1
kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 marca 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w D.

z dnia 23 września 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 września 2013 r., Sąd Rejonowy w D. uznał oskarżonego L. Z. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 178a § 2 k.k. i art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to skazał go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania

na okres 4 lat próby, oddając oskarżonego w tym czasie pod dozór kuratora sądowego. Na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 39 pkt 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia rowerów na okres 3 lat. Na podstawie art. 49 § 2 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 600 zł oraz opłatę sądową w kwocie 180 zł i zwrot wydatków w kwocie 90 zł.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 1 października 2013 r.

Postanowieniem z dnia 13 maja 2015 r. Sąd Rejonowy w D. zarządził wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wyżej wymienionym wyrokiem.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego L. Z. wniósł Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 343 § 5 k.p.k. w zw. z art. 139 § 1 k.p.k. (w brzmieniu tego przepisu obowiązującym w dacie orzekania) i art. 6 k.p.k., polegające na wydaniu wobec L. Z. na posiedzeniu bez przeprowadzenia rozprawy wyroku skazującego pod jego nieobecność w sytuacji, gdy oskarżony ten nie był prawidłowo powiadomiony o terminie posiedzenia, co w efekcie naruszyło jego prawo do obrony. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w D. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, przez co skutkować musi uchyleniem zaskarżonego orzeczenia w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w D., doszło do rażącego naruszenia prawa L. Z. do obrony, poprzez pozbawienie go możliwości osobistego udziału w posiedzeniu w przedmiocie rozpoznania wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k. na skutek błędnego przyjęcia, że został on prawidłowo poinformowany o terminie i miejscu posiedzenia.

Przepis art. 343 § 5 k.p.k. zakłada bowiem, że w posiedzeniu sądu w przedmiocie rozpoznania wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k. mają prawo wziąć udział prokurator, oskarżony oraz pokrzywdzony, których –

zgodnie z art. 117 § 1 k.p.k. – należy zawiadomić o miejscu i terminie tego posiedzenia. Z kolei § 2 art. 117 k.p.k. stanowi, że czynności nie przeprowadza się m.in. wtedy, gdy osoba uprawniona nie stawiła się, a brak jest dowodu, że została o niej powiadomiona.

W rozpoznawanej sprawie zawiadomienie o terminie posiedzenia przed Sądem Rejonowym w D., wraz z odpisem aktu oskarżenia, zostało wysłane do oskarżonego L. Z. na ostatni wskazany przez niego adres zamieszkania. Zawiadomienie to, po podwójnej awizacji w dniach 30 sierpnia 2013 r. oraz 9 września 2013 r., wróciło z adnotacją „zwrot nie podjęto w terminie”.

Z protokołu posiedzenia, które miało miejsce w dniu 23 września 2013 r. i na którym zapadł kwestionowany wyrok wynika, że w posiedzeniu tym nie uczestniczył oskarżony (k. 40). Sąd Rejonowy w D. rozpoznał jednakże wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k., uznając zawiadomienie oskarżonego o terminie posiedzenia za prawidłowe. Należy domniemywać, że podstawą uznania, iż oskarżony został prawidłowo powiadomiony o terminie rozprawy był przepis art. 139 § 1 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania) w zw. z art. 133 § 1 i 2 k.p.k. Następnie w oparciu o art. 343 § 4 k.p.k. w zw. z art. 394 k.p.k. Sąd uznał za ujawnione dowody zawnioskowane w akcie oskarżenia i wydał wyrok skazujący L. Z. za zarzucane mu w akcie oskarżenia przestępstwo. Wyrok ten został przesłany na adres zameldowania oskarżonego, jednakże w dniu 14 października 2013 r. przesyłka została zwrócona z uwagi na nie podjęcie jej w terminie.

W realiach przedmiotowej sprawy bezspornym jest, że już od dnia 23 sierpnia 2013 r. do dnia 2 kwietnia 2014 r. L. Z. nieprzerwanie był pozbawiony wolności i przebywał w Zakładzie Karnym w B. (k. 116). Uprawnione jest przy tym twierdzenie, że oskarżony nie miał w ogóle wiedzy o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu przed Sądem Rejonowym w D. Także bowiem zawiadomienie o przesłaniu aktu oskarżenia do sądu, wysłane przez prokuratora w dniu 23 sierpnia 2013 r., zostało zaadresowane na ostatni wskazany przez oskarżonego adres zamieszkania, gdy był on już w tym czasie pozbawiony wolności (k. 38) (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2002 r., IV KKN 435/01, LEX nr 53039; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2011 r., V KK 143/11, OSNKW 2012, nr 2, poz. 17). W tej sytuacji procesowej samo wysłanie zawiadomienia o terminie

posiedzenia w dniu 27 sierpnia 2013 r. na adres miejsca zamieszkania oskarżonego, a następnie uznanie go za prawidłowo doręczone, nie spełniało wymogu należytego powiadomienia o terminie czynności procesowej, w której miał prawo uczestniczyć i nie dawało jeszcze dostatecznych podstaw do zastosowania instytucji przewidzianej w art. 139 § 1 k.p.k. (w brzmieniu tego przepisu obowiązującym w dacie orzekania). Fakt pozbawienia oskarżonego wolności nie mógł być bowiem utożsamiany z własną decyzją oskarżonego o zmianie miejsca zamieszkania, czy zaniechania tam pobytu, o której obowiązany był zawiadomić organ prowadzący postępowanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2003 r., III KK 257/02, R-OSNKW 2003, poz. 2535; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2006 r., V KK 495/05, LEX nr 193092). Jak już wspomniano, w dacie orzekania na oskarżonym L. Z. nie ciążył jeszcze obowiązek wskazania nowego adresu, w sytuacji zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu, także z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie – gdyż ów obowiązek wprowadzono dopiero ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r., poz. 1247), która weszła w życie w dniu 1 lipca 2015 r.

W świetle powyższego uznać należy, że w rozpoznawanej sprawie nie zostały zrealizowane przesłanki do wydania przez Sąd pierwszej instancji wyroku w trybie art. 335 § 1 k.p.k.

Nie ulega zatem wątpliwości, że doszło do rażącej obrazy przepisów prawa procesowego, wskazanych w skardze Prokuratora Generalnego. Takie rażące naruszenie prawa miało przy tym istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, bowiem ograniczało oskarżonego w realizacji jego prawa do obrony. Uchybienia tego nie mógł sanować fakt nie poinformowania przez skazanego o pozbawieniu wolności, ani okoliczność, że z przyczyn niezależnych okoliczność ta nie była znana Sądowi pierwszej instancji. Do naruszenia przepisów rozdziału 15 Kodeksu postępowania karnego może bowiem dojść także bez uchybienia organu procesowego.

W konsekwencji Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w D. z dnia 23 września 2013 r. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

kc